

پرسش ۵۷: «اذا جاء نصر الله والفتح...»

السؤال / ۵۷: ما تفسیر السورة: (إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ * وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا) [33]؟

المرسل: إبراهيم رغيل

تفسیر این سوره چیست؟ « چون یاری خدا و پیروزی فراز آید * و مردم را ببینی که فوج فوج به دین خدا درمی آیند * پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او آمرزش بخواه که او بسیار توبه پذیر است » [34].

فرستنده: ابراهیم رگیل

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهدين وسلم تسليماً.

الفتح المبين بيّنه في أكثر من موضع في الفاتحة وفي المتشابهات [35]، وكذا التوبة وطلب العفو والمغفرة عن الذنب المرافق لصفحة وجود المخلوق وإن كان في مرتبة (قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى)، وهذا هو الأنا والظلمة التي لا بد أن تحتويها صفحة المخلوق مهما كان مقامه. فالسورة هكذا: (إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ @ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا).

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهدين وسلم تسليماً.

فتح مبين را در چندین مورد در کتاب تفسیر سوره ی فاتحه و کتاب متشابهات بیان کردم [36]، اما توبه و طلب بخشایش و مغفرت، از گناهی است که همیشه همراه با

صفحه‌ی وجود مخلوق می‌باشد، هر چند که مخلوق در مرتبه‌ی «قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى» (فاصله‌ی دو کمان یا کمتر) باشد. این گناه، همان منیت و ظلمتی است که باید در صفحه‌ی وجود مخلوق در هر مقامی که قرار دارد، باشد. پس این سوره چنین می‌باشد: « چون یاری خدا و پیروزی فراز آید * پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او آمرزش بخواه که او بسیار توبه‌پذیر است ».

أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى: (وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا) فَهِيَ فِي هَذَا الْعَالَمِ الْجِسْمَانِيِّ تَتَعَلَقُ بِالنَّاسِ، فَهَمُ التَّائِبُونَ، وَهَمُ الْمُسْتَغْفِرُونَ عَنِ ذَنْبِ التَّقْصِيرِ مَعَ وَلِيِّ اللَّهِ وَحِجَّتِهِ عَلَى عِبَادِهِ. وَأَيْضًا وَلِيُّ اللَّهِ يَحْمَدُ اللَّهَ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُمْ وَدُونَ مَا اسْتَغْفَرَهُ لَا يَغْفِرُ لَهُمْ (وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا) ([37]).

اما این سخن خداوند متعال « و مردم را ببینی که فوج فوج به دین خدا درمی‌آیند » در این عالم جسمانی، متعلق به مردم می‌باشد؛ توبه‌کنندگان و استغفارکنندگان از گناه کوتاهی در حق ولیّ خدا و حجّت او بر بندگانش. ولیّ خدا نیز خداوند را ستایش و برای آنها طلب بخشایش می‌کند که بدون طلب بخشایش ولیّ خدا، خداوند آنها را نمی‌آمرزد: «هیچ فرستاده‌ای را نفرستادیم جز آنکه دیگران به امر خدا باید مطیع فرمان او شوند و اگر هنگامی که مرتکب گناهی شدند نزد تو آمده بودند و از خدا آمرزش خواسته بودند و پیامبر برایشان آمرزش خواسته بود، خداوند را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند» ([38]).

وَلَوْلَا نَصْرَ اللَّهِ وَتَأْيِيدَهُ لَا يَتَحَقَّقُ الْفَتْحُ الْمُبِينُ لِلرَّسُولِ، وَمَعَ الْفَتْحِ الْمُبِينِ لَا بَدَأَ أَنْ يَتَحَقَّقَ الْفَتْحُ فِي هَذَا الْعَالَمِ، وَيَدْخُلُ النَّاسُ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا.

و اگر یاری خدا و تأیید خداوند متعال نباشد، فتح مبین برای فرستاده محقق نخواهد شد و به همراه فتح مبین، الزماً فتح و گشایش در این عالم محقق خواهد شد و مردم گروه گروه وارد دین خدا می‌شوند.

[33] - النصر: 1 - 3.

[34] - نصر: 1 تا 3.

[35] - ذکر السيد أحمد الحسن ذلك في المتشابهات: ج 1 ط 2 ص 3، و ص 17 و 21. وفي الجزء الثاني من المتشابهات: ط 2 ص 47، و ص 48. وفي الجزء الثالث: ط 2 ص 103. وغيرها من الموارد. (المعلق).

[36] - سيد احمد الحسن در متشابهات ج 1 ص 3 و ص 17 و 21 و در جلد دوم متشابهات ص 47 و 48 و در جلد سوم ص 103 و در موارد دیگر، ذکر فرموده‌اند.

[37] - النساء: 64.

[38] - نسا: 64.